

Łódź na liście osad fabrycznych - 30 stycznia 1821 roku.

30.01.2023 14:56 Patryk Waclawiak / BAM

kategoria: **Tożsamość i tradycja**

Łódź w historii

Historia Łodzi

Chociaż w tym roku obchodzimy rocznicę 600-lecia miasta, dopiero 400 lat po jego lokacji możemy mówić o intensyfikacji rozwoju i powstaniu prawdziwej metropolii. Jedną z ważniejszych dat w historii Łodzi jest 30 stycznia 1821 roku. Wtedy to oficjalnie Łódź została wpisana na listę osad fabrycznych. Stało się to za sprawą Rajmunda RembIELińskiego, okrzykniętego później twórcą Łodzi przemysłowej.

Łódź w 1813 roku. Fragment klucza łódzkiego. Tak wyglądała Łódź przed działaniami RembIELińskiego. (źródło: Łódź na mapach 1793-1939)

Wszystko zapoczątkował memoriał z 1 września 1820 roku. Proponował wytypowanie miast rządowych, do których trzeba by kierować osadników przemysłowych w Królestwie Polskim. Miasta miały być przygotowane na ich, przyjęcie pod względem gospodarczym i administracyjnym. Osadnicy mieli dostać również za darmo drzewo z lasów państwowych na budowę domów. Przyznano kapitał 60 000 tys. złotych, z którego miały być udzielane.

Memoriał RembIELińskiego wpłynął 10 września do Rady Administracyjnej a 18 września został zatwierdzony. Z tą datą ukazało się postanowienie namiestnika Zajączka o wyznaczeniu kilku miast na osady fabryczne i zapewnienie osadnikom pomocy ze strony państwa. Obiecano sporządzić plany, wydzielić działki oraz wydzierżawić je osadnikom za czynsz wieczysty po 6 latach wolnizny. Młyny miały być przerobione na folusze oraz zakładane cegielnie. Z lasów państwowych miało pochodzić bezpłatnie drewno bezpłatnie przydzielane osadnikom. Miasta wytypowane przez Komisję Rządową Spraw Wewnętrznych i Policji miały być urządzone jako osady fabryczne, czyli po sporządzeniu planów i rozparcelowaniu części gruntów miano oddać rękodzielnikom place za czynsz wieczysty płacony po 6 latach wolnych.

30 stycznia 1821 roku komisja rządowa upoważniła R. RembIELińskiego do urządzenia osad sukienniczych w miastach rządowych: Zgierzu, Łodzi, Podrzeczu i Gostynie, zezwalając na korzystanie z wszelkich prerogatyw wynikających z postanowienia namiestnika.

Rajmund RembIELiński odbył przynajmniej dwa objazdy terenu m.in. w styczniu 1821 roku. W czerwcu zlecił Filipowi Vebiegowi przygotowanie przekazał zasady wytyczenia osady

sukienniczej w Łodzi. Osobiście narysował linie rozgraniczenia osad, wydał zalecenia, co do kierunku i szerokości ulic. Wielkości działek, lokalizacji i ekwiwalentu za grunta prywatne.

W ten sposób na dobre rozpędziła się machina późniejszego sukcesu wielkiej Łodzi przemysłowej.

